

Sygn. akt I PK 149/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa A. S.
przeciwko Uniwersytetowi [...] w Ł.
o ustalenie prawa do urlopu dla poratowania zdrowia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 lutego 2016 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. akt VII Pa [...],

I odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
II zasądza od pozwanego na rzecz powódki 120 (sto
dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego
w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 5 lutego 2015 r. oddalił apelację pracodawcy Uniwersytetu [...] w Ł. wniesioną od wyroku Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 23 października 2014 r., w którym ustalono, że powódka A. S. ma prawo do urlopu dla poratowania zdrowia udzielonego na okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia 28 lutego 2015 r. Rozstrzygnięcie Sądu odwoławczego w całości zaskarżył skargą kasacyjną pozwany. Określając przyczyny kasacyjne wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do tego:

- czy w świetle art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – prawo o szkolnictwie wyższym i innych ustaw jako „zakończone” można uznać postępowanie dotyczące udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia, w którym została wydana przez właściwy organ decyzja, w tym przypadku przez Rektora [...], czy też należy przez to rozumieć jedynie prawomocnie zakończone postępowania sądowe;

- czy w sytuacji, gdy stan zdrowia nauczyciela akademickiego nie pozwala mu wypełniać ciążących na nim obowiązków, powinien on w pierwszej kolejności skorzystać ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, to jest zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego, a dopiero po upływie czasu pobierania wskazanych świadczeń wystąpić do pracodawcy z wnioskiem o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia, gdy konieczne jest kontynuowanie leczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie występują przyczyny uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pierwsze zagadnienie prawne, dotyczące regulacji temporalnej, oparte zostało przez skarżącego na tezie akcentującej konstytucyjną rolę decyzji rektora w udzieleniu urlopu dla poratowania zdrowia. W konsekwencji właściwość ta miałaby decydować o zastosowaniu względem powódki znowelizowanego przepisu art. 134 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Rozumowanie to jest fałszywe, co znalazło wyraz w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Z przepisów ustawy, które stanowią o prawie do urlopu (art. 134 ust. 5) oraz że rektor udziela urlopu (art. 134 ust. 7), wynika jednoznacznie, iż po spełnieniu przesłanek warunkujących nabycie prawa do tego urlopu rektor ma obowiązek jego udzielenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2012 r., II PK 204/11, LEX nr 1226836). W razie sporu o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia dopuszczalna jest droga sądowa (aktualność zachował pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 września 1996 r., I PRN 67/96, OSNAPiUS 1997 nr 6, poz. 99). W rezultacie utrwalony jest pogląd, że uprawnienie do urlopu dla poratowania zdrowia jest prawem podmiotowym pracownika. Z tego powodu w orzecznictwie przyjmuje się,

że jeżeli nie zachodzą żadne szczególne okoliczności, które uniemożliwiają udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia w określonym przez lekarza terminie, rektor uczelni wyższej jest związany orzeczeniem lekarza (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2014 r., I PK 324/13, OSNP 2015 nr 12, poz. 160). W przedstawionym kontekście należy oceniać normę zawartą w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw.

Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dopuścił się również innego nadużycia. Analizując przepis art. 51 ust. 2 ustawy nowelizującej widzi w nim powiązanie wszczęcia i niezakończenia postępowania z decyzją właściwego organu, w tym przypadku rektora. Treść przepisu jednak elementu tego nie zawiera. Stanowi on, że „wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postępowania w sprawach dotyczących udzielenia nauczycielowi akademickiemu urlopu dla celów naukowych i urlopu dla poratowania zdrowia są prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych”. Oznacza to, że wnioskowanie skarżącego narusza zasadę *lege non distinguente nec nostrum distinguere*, co ma znaczenie w sprawie, jeśli weźmie się pod uwagę, że jeszcze przed wejściem w życie nowelizacji (co miało miejsce w dniu 1 października 2014 r.) powódka wystąpiła z wnioskiem o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia (w dniu 27 sierpnia 2014 r.), a także złożyła pozew do Sądu Rejonowego (w dniu 10 września 2014 r.).

Zaprezentowane rozważania były potrzebne, aby przesądzić, czy w przedmiotowej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Cecha „istotności”, z jednej strony ma charakter ocenny, z drugiej jednak, podkreśla kwalifikowane właściwości zagadnienia prawnego. Podwyższony próg, uprawniający do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, powinien znaleźć wyraz w realiach faktycznych sprawy, jak również mieć odzwierciedlenie w praktyce stosowania prawa w większej liczbie spraw. Właściwości te w ocenie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie nie występują. Skarżący, o czym była już mowa, ignoruje utrwalone poglądy odnoszące się do przedmiotowego prawa (czyniąc własne założenia), a nadto przeinacza treść przekazu normatywnego. W obliczu tego rodzaju zabiegów nie sposób uznać, że

przywołane zagadnienie prawne jest na tyle ważne, aby przykuć uwagę, działającego w interesie publicznym, Sądu Najwyższego.

Podobne konkluzje wynikają z analizy drugiego zagadnienia prawnego przedstawionego w skardze kasacyjnej. Sprowadza się ono do wykreowania nieznanej prawu przesłanki eliminacyjnej. Miałaby ona polegać na tym, że nauczyciel akademicki powinien w pierwszej kolejności skorzystać ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, to jest zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego, a dopiero po zakończeniu pobierania tych świadczeń wystąpić do pracodawcy z wnioskiem o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia, gdy konieczne jest kontynuowanie leczenia. Pomijając brak podstawy normatywnej autoryzującej to twierdzenie (nie jest nią z pewnością art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa), co samo w sobie stanowi przeszkodę uznania zagadnienia prawnego za istotne, trzeba podkreślić, że wątpliwości przywołane przez skarżącego abstrahują od utrwalonych i jednolitych poglądów. Normatywnym celem urlopu dla poratowania zdrowia jest przeprowadzenie zaleconego leczenia. Oznacza to, że urlop ten nie może być traktowany jako okres czasowej niezdolności do pracy (P. Kucharski, Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 1994 r., I PZP 24/94, PiP 1995 nr 8, s. 113). Pracownik powstrzymuje się od pracy, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, w celu podjęcia leczenia, które warunkuje prawidłowe wykonywanie obowiązków w przyszłości (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 września 1996 r., I PRN 67/96, OSNAPIUS 1997 nr 6, poz. 99; z dnia 30 lipca 2003, II UK 323/02, OSNP 2004 nr 11, poz. 197; z dnia 22 lutego 2008 r., I UK 228/07, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 149).

Z powyższych rozważań widać, że teza wyjściowa (utożsamiająca funkcje urlopu dla poratowania zdrowia i świadczeń z ubezpieczenia chorobowego), na której skarżący zbudował zagadnienie prawne, jest fałszywa. Jeśli konstatację tą połączy się z brakiem podstawy prawnej do systematyzowania kolejności przedmiotowego urlopu i świadczeń z ubezpieczenia społecznego, staje się jasne, że podniesione zagadnienie prawne nie ma charakteru istotnego.

W sprawie nie występują też inne przyczyny uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (wskazane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Z tego powodu orzeczono jak w sentencji.

O kosztach procesu rozstrzygnięto zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., w wysokości wskazanej w § 12 ust. 4 pkt 2 w związku z § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 z późn. zm.).